herpy

GEKONY

Southern spiny-tailed gecko

Strophurus intermedius

Strophurus intermedius to masywnie zbudowany gekon z grupy gekonów kolczastoogonowych, pochodzący z półsuchych zarośli mallee i lasów południowej Australii. Na grzbiecie i ogonie ma dwa rzędy pomarańczowobrązowych guzków, a w razie zagrożenia wystrzykuje z ogona lepką, cuchnącą ciecz. Wspina się po krzewach i drzewach, ale dużo czasu spędza też na ziemi.

Rodzina: Diplodactylidae Dawna nazwa: *Diplodactylus intermedius*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**6-8 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**4-10 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny i naziemny**
Środowisko	**Półpustynia i sawanna**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**25-30 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-32 °C**
Temperatura w nocy	**18-25 °C**
Wilgotność	**40-60%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo, w parach lub jeden samiec z kilkoma samicami**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**24-36 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**1-2 jaj**
Zniesienia w roku	**2-5**
Inkubacja	**45-60 dni** przy 27-30 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik III**
Załącznik unijny	**Załącznik C**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Strophurus intermedius to masywnie zbudowany gekon o szarym, wzorzystym ubarwieniu podstawowym i jasnym brzuchu. Na grzbiecie i ogonie ma dwa ciągłe, równoległe rzędy pomarańczowobrązowych guzków, które stają się coraz wyraźniejsze w stronę końca ogona. Nad oczami nie ma kolców albo ma tylko krótkie, podczas gdy niektórzy krewniacy mają długie. Obwódka tęczówki jest wyraźnie pomarańczowa, a wnętrze pyska niebieskie. Palce mają lamelki czepne, dzięki czemu gatunek łatwo się wspina, także po szkle.

Dorosłe osobniki mierzą średnio około 6 cm od pyska do kloaki i najwyżej około 8 cm. Samice są większe od samców. Ogon jest stosunkowo krótki, krótszy niż u blisko spokrewnionego *Strophurus assimilis*. Samce mają duże zgrubienia hemipenisów i powiększone kolce kloakalne, których samice nie mają. Masa ciała nie jest udokumentowana. Gekony kolczastoogonowe żyją w niewoli 4-8 lat, niektóre ponad 10 lat.

Gatunek opisano w 1892 roku jako *Diplodactylus intermedius*. Epitet gatunkowy to po łacinie "pośredni" i nawiązuje do tego, że gatunek stoi pomiędzy *Strophurus ciliaris* a *Strophurus spinigerus*. Mechanizm obronny jest typowy dla rodzaju: gruczoły w ogonie wystrzykują w napastnika lepką, cuchnącą, ale nieszkodliwą ciecz, a gekon celuje, wyginając ogon. Wygląd dość mocno różni się między populacjami.

Występowanie i środowisko

Strophurus intermedius występuje w południowej i środkowej Australii. Główny obszar występowania obejmuje Nową Południową Walię, Australię Południową i północną połowę Wiktorii, a na zachodzie gatunek sięga do południowo-wschodniej części Australii Zachodniej. Znane są też stwierdzenia z najbardziej na południe wysuniętych części Terytorium Północnego i Queenslandu. Jako miejsce typowe podano wnętrze Nowej Południowej Walii.

Większość stwierdzeń pochodzi z regionów mallee w Nowej Południowej Walii, Australii Południowej i Wiktorii.

> **Naturalny zasięg:** Australia.

ŚRODOWISKO

Strophurus intermedius żyje w półsuchych regionach z zaroślami mallee, widnymi lasami, terenami trawiastymi i spinifexem. W dzień kryje się pod kamieniami i luźną korą, w dziuplastych gałęziach albo w kępach spinifexu, a nocą poluje na krzewach, pniach i na ziemi. Gatunek prowadzi zarówno nadrzewny, jak i naziemny tryb życia; niektóre populacje żyją głównie na ziemi.

Klimat jest gorący i suchy, z dużymi różnicami między dniem a nocą oraz między latem a zimą. W południowej części zasięgu zimy są chłodne.

Hodowla

TERRARIUM

Gekony kolczastoogonowe dobrze wykorzystują przestrzeń, więc terrarium nie musi być duże. Parę można trzymać w terrarium 30 × 30 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość), a samiec z kilkoma samicami potrzebuje więcej miejsca. Większe terrarium jest w porządku, ale w bardzo dużym zwierzętom trudno złapać owady karmowe, zanim zetrze się z nich wapń. Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna.

Urządź terrarium dużą liczbą gałęzi o grubości ogona, ułożonych pionowo, poziomo i ukośnie, a jako kryjówki daj korę lub rurki korkowe. Suche kępy trawy zapewniają dodatkowe kryjówki. Gatunek porusza się też po ziemi, więc dno musi nadawać się do chodzenia: piasek lub mieszanka piasku z ziemią z warstwą suchych liści. W jednym końcu umieść lekko wilgotną kryjówkę, żeby linienie przebiegało bez problemów. Terrarium musi być dobrze wentylowane.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

TEMPERATURA

Zapewnij 25-30 °C w dzień i miejsce do wygrzewania o temperaturze 30-32 °C wysoko na gałęzi. Na noc wyłącz grzanie; temperatura może wtedy spaść do 18-25 °C. Wartości zaczerpnięto od pozostałych gatunków z rodzaju. Zimą dorosłe osobniki mogą mieć nieco chłodniejsze dni, 24-29 °C, i noce do około 18 °C, ale młode potrzebują ciepła przez cały rok.

Użyj słabej żarówki punktowej z termostatem nad gałęzią i mierz temperaturę cyfrowym termometrem na górze i na dole. Długie okresy powyżej 35 °C odwadniają zwierzę i powodują u niego stres.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna być umiarkowana, około 40-60 %, a terrarium w ciągu dnia musi całkowicie wyschnąć. Kilka razy w tygodniu wieczorem lekko zrosz gałęzie i ścianki, żeby zwierzę mogło pić krople, i pozwól podłożu wyschnąć pomiędzy zraszaniami. Płytka miska ze świeżą wodą nie zaszkodzi. Terrarium, które jest stale mokre, prowadzi do pleśni i problemów ze skórą u gatunku z suchego klimatu.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek od czasu do czasu się wygrzewa, więc UVB jest korzystne, zwłaszcza dla młodych i samic rozpłodowych. Zastosuj świetlówkę T5 HO z 6 % UVB nad pokrywą z siatki, tak żeby indeks UV na najwyższych gałęziach wynosił około 1-3 (strefa Fergusona 2), z cieniem w drugim końcu. Strefa jest szacunkiem opartym na trybie życia rodzaju. Bez UVB podawanie wapnia i D3 jest jeszcze ważniejsze. Latem utrzymuj oświetlenie przez 12-14 godzin, a zimą krócej, sterując nim za pomocą wyłącznika czasowego. Noc musi być ciemna.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

W naturze *Strophurus intermedius* żywi się wyłącznie stawonogami: pająkami, skolopendrami, skorpionami, karaczanami, świerszczami, chrząszczami i ich larwami. W terrarium sprawdzają się małe świerszcze, karaczany, ćmy, muchy i larwy barciaka. Owady powinny mieć około 60 % wielkości głowy; zbyt duże ofiary stanowią ryzyko zwłaszcza dla młodych.

Dorosłe osobniki karm co cztery do siedmiu dni latem i co siedem do dziesięciu dni zimą, kiedy mogą okresowo nie jeść. Młode karm co dwa do czterech dni przez cały rok. Co drugie lub trzecie karmienie obsypuj owady wapniem i preparatem multiwitaminowym.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Strophurus intermedius to zwierzę do obserwowania i nie należy brać go do ręki częściej, niż to absolutnie konieczne. Może wystrzyknąć swoją lepką, cuchnącą ciecz i może odrzucić ogon. Nigdy nie chwytaj go za ogon.

W dzień często siedzi nieruchomo w kryjówce albo na gałęzi głową w dół, a o zmierzchu staje się aktywny. Gatunek nie jest szczególnie płochliwy i często go widać. Trzymaj pojedyncze zwierzę, parę albo samca z maksymalnie czterema samicami, nigdy dwóch samców razem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce mają wyraźne zgrubienia hemipenisów i powiększone kolce kloakalne. Płeć młodych można określić, gdy osiągną 50-70 % długości ciała dorosłego osobnika, zwykle w wieku 6-12 miesięcy. Młode rosną szybko, ale *S. intermedius* osiąga dojrzałość płciową dopiero w wieku 2-3 lat. Samica musi mieć co najmniej 80 % długości ciała dorosłego osobnika, zanim zostanie wykorzystana do rozrodu.

GODY I KOPULACJA

Sezon rozrodczy trwa od września do lutego i może się wydłużyć po obfitych opadach deszczu. Chłodny okres zimowy nie jest konieczny, ale może pobudzić rozród: 8-10 tygodni z krótszym oświetleniem, temperaturą w dzień 24-29 °C i nocą do około 18 °C. W tym okresie zraszaj tylko raz w tygodniu. Kopulacje zaczynają się cztery-sześć tygodni po tym, jak temperatura znów przekroczy 25 °C. Para lub grupa może przebywać razem przez cały rok.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa dwa jaja naraz, rzadziej jedno. Między zniesieniami mija 21-35 dni, a w sezonie samica składa kilka zniesień. Postaw na dnie terrarium pojemnik do składania jaj z 5-10 cm lekko wilgotnej mieszanki piasku z torfem. Jaja są składane na samym dnie. Przy składaniu są lepkie, a przyklejonego piasku nie należy z nich usuwać. Jaja mierzą około 9 × 15 mm. Przez cały sezon podawaj obficie wapń i owady.

INKUBACJA

Ostrożnie przenieś jaja, nie obracając ich, do pojemnika inkubacyjnego z wermikulitem lub perlitem zmieszanym z wodą w stosunku 1:1 wagowo. W temperaturze 27-30 °C wyklucie następuje po 45-60 dniach. Jaja w trakcie inkubacji wyraźnie się powiększają. Wpływu temperatury na płeć u tego gatunku nie zbadano.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode mierzą około 3 cm od pyska do kloaki i 5 cm długości całkowitej. Każde młode trzymaj osobno w małym, dobrze wentylowanym pojemniku z gałązkami, kryjówką na dnie i ciepłym miejscem do wygrzewania; podłoże nie jest konieczne. Podawaj najmniejsze owady karmowe obsypane wapniem i karm co dwa do czterech dni. Regularnie waż młode i natychmiast je rozdziel, jeśli któreś jest tłamszone.

Zdrowie i częste błędy

Lista opiera się na ogólnej wiedzy o gekonach kolczastoogonowych i innych gekonach z suchych obszarów:

- Zbyt wysoka temperatura przez dłuższy czas, prowadząca do odwodnienia i braku apetytu. Zadbaj o to, żeby zwierzę mogło odejść od miejsca do wygrzewania.
- Niedobór wapnia i D3, zwłaszcza u młodych i samic rozpłodowych. Objawia się miękkimi szczękami i wygiętymi kończynami. Stosuj wapń i UVB.
- Zaparcia lub urazy kręgosłupa u młodych spowodowane zbyt dużymi owadami karmowymi.
- Wyczerpanie samic, jeśli składają zbyt wiele zniesień. Ogranicz karmienie po trzech-czterech zniesieniach.
- Problemy z linieniem, jeśli powietrze jest zbyt suche. Zapewnij wilgotną kryjówkę.
- Pleśń i problemy ze skórą, jeśli terrarium jest stale wilgotne.

Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je przez kilka tygodni lub wydaje się osowiałe.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.